

Roskilde Havn, Skt. Jørgensbjerg og Folkeparken

Start fra parkeringspladsen ved Roskilde havn

Vikingetiden (ca. 800 – ca. 1050)

Vikingerne var ikke blot krigere og plyndring-smænd. De var også bønder, håndværkere og købmænd, som besejlede Europas kyster og floder. I perioden 1957-1959 fandt man fem vikingeskibe. De blev i sin tid sænket som spærring af den vigtigste sejlrende igennem Roskilde Fjord. I dag ligger de nøjagtige kopier i kanalen ved Museumsøen sammen med andre klinkbyggede skibe.

1 Vikingeskibsmuseet

Arkitekt Erik Christian Sørensen (1922-2011). Den fredede museumsbygning fra 1962 er bygget i beton i stilretningen brutalisme – rå beton. På museet kan de fem originale vikingeskibe ses.

2 Museumsøen

Da man i 1997 gravede ud til kanalerne omkring museumsøen, blev der fundet ni skibe. De ældste lastskibe blev bygget mellem 1060 og 1200. På museumsøen ligger bl.a. et maritimt kursuscenter. Her finder man også restaurant og mange værksteder.

Rute 3: Roskilde havn, Skt. Jørgensbjerg og Folkeparken

Ruten bringer dig rundt i havneområdet, i den smukke gamle bydel Skt. Jørgensbjerg, og tager dig videre gennem Folkeparken, med en smuk udsigt over fjorden. Den slutter i den stemingsfulde Rosenhaven ved Roskilde Bibliotek.

Turens længde er ca. 3 km, og den kan tilbagelægges på alt fra én til mange timer, afhængigt af dit tempo.

3 Roskilde Havn

Fra Roskildes formodede begyndelse i 900-tallet er der blevet handlet ved havnen. Der er fundet vægtlodder fra 1050 på en brolagt plads i havneområdet. Roskilde havn har tidligere været en handels- og fiskerihavn og er senest udvidet med ø-havnen i 1997. I dag er Roskilde havn primært en lystbådehavn.

Gå til Skt. Jørgensbjerg via Kirkebakken

4 Sankt Jørgensbjerg Kirke

Mens Knud den Store var konge af Danmark og England, kom engelske bygmestre til Danmark – og bl.a. til Roskilde for at bygge kirker. Den ældst bevarede stenkirke i Danmark, Skt. Jørgensbjerg Kirke, er fra ca. 1040 og blev indviet til de søfarendes skytshelgen Sct. Clemens. Kirken er bygget i kildekalk (frådsten), som Roskilde på grund af sine mange kilder er så rig på. Man kan kalde Skt. Jørgensbjerg Kirke for en "forstenet trækirke", fordi hjørnerne på kirkens kor er runde, som det ses på trækirker i for eksempel Norge.

5 Kirkegården

I 1100-tallet byggedes et munkekloster ved kirken. Muligvis er der ved samme lejlighed grundlagt et spedalskhedshospital, også kaldet Sct. Jørgensbjerggården, fordi Sct. Jørgen var de spedalskes skytshelgen. Hvor anlægget med legepladsen uden for kirkegårdsdiget i dag ligger, har man fundet skeletter, der viser, at her har været en gammel kirkegård. Fra kirkegården er der en smuk udsigt over Roskilde Fjord.

Gå ned ad Kirkegade og Brøndgade

Kirkegade er en del af hovedstrøget gennem Skt. Jørgensbjerg. På vejen ned ad gaden skal du lægge mærke til de pittoreske bindingsværksgårde til venstre. Brøndgade er et af de gamle gadenavne på Skt. Jørgensbjerg – muligvis fordi den livsvigtige bybrønd lå her som centralt mødested. Brønden lå på hjørnet mod Kirkegade.

6 L. A. Rings Hus – Brøndgade 12

Den store danske maler L.A. Ring (1854-1933) købte det gamle hus i 1915 og brugte det som atelier. Mange af L.A. Rings malerier er malet på Skt. Jørgensbjerg og i bydelen Skt. Agnes. Huset ejes i dag af foreningen L.A. Rings Venner, som har skabt et besøgscenter her. Det er tilladt at besøge haven.

Gå ad Sankt Ibs Vej gennem rundkørslen neden for Byparken

7 Vindeboderne

Området blev kaldt "windebotehaug". Navnet betyder, at vendiske købmænd havde handelsboder i dette område. Området må således have været en havne- og handelsplads.

8 Minibyen – Roskilde år 1400

Minibyen viser Roskilde omkring år 1400, da byen havde sin højeste status i Danmark og et indbyggertal på 6-8000 borgere. Store besiddelser på Sjælland – inklusive byen København – og store områder i det sydlige Sverige var i roskildebispens eje.

9 Sankt. Ibs Kilde og Kirke

Skt. Ibs Kilde er en af Roskildes helligkilder, og Skt. Ibs Kirke er knyttet til kilden. Skt. Ibs Kirke er som Skt. Jørgensbjerg Kirke bygget af det lokale byggemateriale kildekalk – frådsten. Skt. Ib, som er en fordanskning af Skt. Jakob (den Ældre), ligger ved den vigtige hovedfærdselsåre, som i dag udgøres af Frederiksborgvej.

Over Frederiksborgvej til Sct. Agnes

10 Sct. Agnes

I området Sct. Agnes lå i middelalderen et nonnekloster af dominikanerordenen. I området ses i dag de smukke gamle huse, som L.A. Ring brugte som motiv i sine malerier.

11 Folkeparken

Folkeparken er den største offentlige park i det centrale Roskilde. Parken indeholder flere kunstige søer, som oprindeligt blev etableret som fiskedamme i 1700-tallet.

12 Amfiteatret

Arkitekt er C.Th. Sørensen (1893-1979). Amfiteatret blev bygget som beskæftigelsesarbejde i 1932. Om sommeren er det et yndet sted for Roskildes ungdom at samles, og her er koncerter og teateropførelser.

13 Lovises Kilde

Lovises Kilde ligger i det gamle skel mellem Klostermarken og det åbne areal, som senere blev til Folkeparken. I 1930'erne døde kilden, fordi vandstanden i Roskildes undergrund faldt, men da grundvandet igen har hævet sig, springer kilden nu igen op igennem en møllesten.

14 Roskilde Bibliotek

Bygningen blev tegnet af arkitekterne O. Gunlach-Pedersen, Ebbe Andreasen og Michael Lerche i 1960-1961. Ombygningen i 1978 er tegnet af Preben Naumann. Seneste ombygning foregik i 2020. Bygningskomplekset er registreret som bevaringsværdigt i klasse 2.

15 Rosenhaven

Biblioteket er bygget på det gamle Sortebrødres Klosters – og senere Roskilde Adelige Jomfruklosters – grund. Med den seneste ombygning har Roskilde Bibliotek sammen med Borger-service fået en ny hovedindgang, der vender ud mod Roskildes nye Kulturstrøg, og i Rosenhaven er der skabt et rekreativt opholdssted og byrum omkring Rosenhaven. Den nonfigurative bronzeskulptur *Effort Commun* blev i 1980 udført af kunstneren Sonja Ferlov Mancoba.

Turen er slut ved Sortebrødres Plads

Roskilde Ruter guider dig rundt i byen

Roskilde Ruter er en række ture på 2-3 kilometer gennem Roskilde og omegn, som fremhæver særligt interessante steder undervejs. Ruterne er tematiske guides til oplevelser i Roskilde – du kan enten følge ruterne fra første til sidste nummer eller bruge dem som inspiration til selv at gå på opdagelse.

Roskilde byder på utallige kulturoplevelser. Roskilde Domkirke er UNESCO verdensarv, de vilde vikinger huserer på Vikingeskibsmuseet, og der er ga-

ranti for en fest på Ragnarock – museet for pop, rock og ungdomskultur. Og byen ligger som blommen i et æg omgivet af unikke naturoplevelser i skovene, ved fjorden, søerne og Nationalpark Skjoldungernes Land.

Oplevelser står i kø i byen, hvad enten fokus er på byens righoldige historie, på kunst eller på naturens skatkammer.

Velkommen til #alletiders Roskilde!